

РЕШЕНИЕ

№ 269

гр. София, 18.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО II ВЪЗЗ. СЪСТАВ, в публично заседание на седми април през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Иван Коев

Членове: Стефан Милев
Силвия Б. Русева

при участието на секретаря Мариана Ал. Косачева
в присъствието на прокурора Й. К. Г.

като разгледа докладваното от Стефан Милев Въззивно наказателно дело от общ характер № 20231100600683 по описа за 2023 година

Подадената пред СГС въззивна жалба (гл. XXI НПК) от защитника на подс. И. Н. С. (ЕГН: *****) – адв. Т., е срещу Присъда № 20045145/29.06.2022 г. по н.о.х.д. № 9136/20 г. на СРС (НО, 110 с.), с която С. е бил признат за виновен за умишлено причинена от него на 06.01.2019 г. като непълнолетен средна телесна повреда на пострадалия К.Д.Н. (чл. 129, ал.1-2 НК), наказан при условията на чл. 63, ал.1, т.3 и чл. 55, ал.1, т.2 НК с 8-месечна пробация (с двете задължителни мерки по чл. 42а, ал.2, т.1-2 НК) и осъден да заплати разноските по делото.

Жалбата е бланкетна, но обосновката към нея при пледоарията на защитата в откритото заседание пред втората инстанция съдържа предимно процесуални (доказателствени) оплаквания срещу присъдата. Като такива жалбоподателят е изтъкнал несъгласието си с подхода на Районния съд да възприеме с доверие показанията на пострадалия Н., защото (според адв. Т.) именно поведението на Н. („първи“ да осъществи „словесен контакт“ с подсъдимия и „първи“ да му нанесе „удар с глава в лицето“) е оценено като „главната причина“ за деянието на С.. Твърди се още, че СРС е игнорирал данните за употребения от пострадалия алкохол, а той пряко е повлиял на възможността му да запази равновесие; довел е до падането му на земята и до причиняване на инкриминираната телесна повреда (към която очевидно непосредственият принос на подсъдимия в случая се отрича). Така, в крайна сметка, от въззивния съд се иска алтернативно да оправдае С. (чл. 336, ал.1, т.3 НПК) или да намали наказанието му (чл. 337, ал.1, т.1 НПК) – теза, с която прокурорът при СГП е несъгласен, поради виждането му, че жалбата срещу присъдата е неоснователна.

Присъдата е правилна и втората инстанция не намери основания за нейната отмяна или изменение.

I.

Фактическата страна на делото е била подробно изследвана от СРС и изяснените обстоятелства, макар и далеч по-подробни от предявените с обвинението, не са го „надскочили“ съществено, така че да затруднят защитата на подсъдимия. Не се и налага въззивният съд да „установява нови фактически положения“ (чл. 316 НПК), защото второинстанционната оценка на същите (вече събрани) доказателства с нищо не променя изяснената картина на инкриминираните събития. Малко след 23.30 ч. на 06.01.2019 г. непълнолетният тогава подсъдим И. С. (на 17 г.) се намирал със своя познат – св. К.А., в гр. Нови Искър (Столична община), в близост до кръстовището между улиците „Гина Кунева“ и „Момина сълза“, където забелязал пострадалия свидетел К. Н. и започнал да му подвиква провокативно различни реплики, сред които и думите „Какъв си ти, бе?“. Свидетелят Н., който преди това употребил алкохол, се приближил до С., попитал го какво иска и размяната на репликите продължила. В хода на заядливия разговор Н. ударил с глава подсъдимия в областта на челото, след което се обърнал и продължил към дома си. Секунди по-късно, обаче, бил застигнат в гръб от подсъдимия, който държал електро-шоково устройство и с него ударил Н. по лицето (над лявата буза). Пострадалият започнал да губи равновесие и от страна на подс. С. последвали още няколко удара с ръце по главата и тялото, довели до падането на Н. на земята. След това св. Н. правил двукратни опити да се изправи и да се отдалечи от подсъдимия и неговия приятел (св. А.), но бил догонван в гръб, спъван от С. чрез ритници и подсичане в краката. Още при първото си падане на земята пострадалият травмирал дясната си ръка (чрез счупване и луксация на дясната раменна кост, наложило оперативна интервенция и довело до последващо трайно затруднение движението на десен горен крайник), а от ритниците и ударите на подсъдимия настъпили и допълнителни увреждания: разкъсно-контузни рани в тилната, дясната задушна и двете скулни области на главата. След приключването на конфликта, подс. С. и св. А. се отдалечили, а св. Н. потърсил помощ от своя приятел – св. К., който го транспортирал до УМБАЛСМ „Н.И.Пирогов“. Там престоял за лечение до 17.01.2019 г.

II.

Аналитичната дейност по оценката на **доказателствата** от първата инстанция не търпи процесуална критика, защото е била проведена при спазване на стандартите по чл. 13-14 НПК, а изготвените към присъдата мотиви съответстват и на изискването в тях да бъде даден отговор защо при противоречиви доказателства „едни от тях се приемат, а други се отхвърлят“ (чл. 305, ал.3 НПК). Противоречия, въпреки, няма по най-съществения за делото въпрос – кой е причинил на пострадалия инкриминираната телесна повреда, защото авторството на подсъдимия не се отрича нито в неговите обяснения, нито във въззивната жалба, нито в пледоарията на защитата пред СГС.

Показанията на св. Н. (очевидец на изследваните събития), на които Районният съд е основал фактическите си изводи, не само съдържат преки доказателства за деянието и дееца, но и намират потвърждение в казаното от другото присъствало на инцидента лице – св. А., както и в изготвените по повод последващото му лечение медицински документи и експертни заключения. От изявленията на Н. могат да бъдат изведени данни за времето и мястото на случката; за това, че именно подс. С. е лицето, което първоначално го е ударило с електрошока (предизвиквайки събарянето му на земята и причиненото счупване на дясната раменна кост), за няколкото последващи догонвания, ритници и удари – все обстоятелства, които не са съобщени изолирано, а в различни свои части съответстват на казаното от св. А. и подс. С..

Процесуалната добросъвестност на пострадалия да не изопачава фактите личи и от поведението му като свидетел, защото очевидно той не е премълчал някои иначе

неизгодни за него данни, които защитата на подсъдимия ползва за да опровергае обвинението – като, например, употребеното преди скандала количество алкохол в близко питейно заведение и обстоятелството, че именно Н. е лицето, което първо е ударило с глава подс. С.. Но в случая въззивният жалбоподател им придава значение, различно от действителното: първо – защото дори консумираният от Н. алкохол да е повлиял на неговата възможност адекватно да пази равновесие, това не изключва причинната връзка между нанесения му от подс. С. удар, падането на земята и удара в областта на раменната кост, довел до телесната повреда; и второ – защото първоначалният удар с глава, причинен на подсъдимия, не е бил безмотивен, а последица от по-ранно негово провокативно (макар и само словесно манифестирано) поведение спрямо св. Н..

Свидетелската годност на пострадалия, въпреки състоянието му на обикновено („просто“) алкохолно опиване към момента на деянието, е била потвърдена и от експертното изследване на вещите лица КазА.а и Б. (л. 139 от д.п., прието в с.з. на 24.02.2021 г. – л.36, гръб от н.о.х.д.), а съобщената от него информация за начина, по който е бил удрян и блъскан, има своето логично (житейско) продължение и потвърждение в последвалите медицински изследвания. Свидетелят К. е потвърдил пред СРС (л.37 от н.о.х.д.), че още същата вечер, възприемайки непосредствено външния вид и оплакванията на К. Н., е транспортирал приятеля си до болница, а приложените по делото документи, прочетени и приети от първата инстанция като писмени доказателства (чл. 283 НПК), съдържат данни за периода на стационарното лечение в УМБАЛСП „Н.И.Пирогов“ ЕАД - от 01.47 ч. на 07.01.2019 г. до 14.01.2019 г. (Епикриза от 14.01.2019 г. – л. 27 от д.п.) и за извършеното веднага след изписването му лекарско освидетелстване на травмите (вж. СМУ № 54/19 г. – л.26 от д.п.). Изводите си, обаче, за вида на основно инкриминираната телесна повреда (закрито счупване на дясната раменна кост, довело до трайно затруднение в движението на десния горен крайник) и съпътстващите я несъставомерни травми (контузии и разкъсани рани в дясно на тилната област, двустранно по скулите, лявата буза и дясната задушна област) съдът е основал на медицинското заключение на в.л. Оджа., изслушано и прието след замяната му с д-р Ц.Г. (л.64 и сл. от н.о.х.д. и л. 102 от д.п.). Тази експертиза, изготвена по всички налични писмени данни, е взела предвид не само споменатите вече епикриза и удостоверение за освидетелстване, но и цялото болнично досие на пострадалия (л.50-93 от д.п.), предадено още в досъдебното производство на разследващия орган. Нейните констатации, че устА.ените при Н. травматичните увреждания „... могат да бъдат получени по време и начин, както се съобщава в свидетелските показания“, не се оспорват и във въззивната жалба.

Обясненията на подс. С. (л.73, гръб от н.о.х.д.) също не отричат нанесените от него спрямо пострадалия Н. удари, макар и във версията си С. да обяснява логично своето поведение като отговор на първоначално нанесения му удар. Възникващите тук въпроси не са доказателствени, а по-скоро правни и Районният съд в повече от необходимото е изследвал в дълбочина как точно е била причинена на Н. процесната телесна повреда. Всъщност, за делото няма никакво значение дали счупването на раменната кост е било причинено при удара на пострадалия в право състояние и последвало падане на земята, или при нанесените му от подс. С. ритници докато Н. вече е бил съборен, защото – и единият, и другият механизми на деянието са напълно възможни, а между тях (ако трябва стриктно да се следват дефинираните за това критерии в Т.р.61/77-ОСНК и Т.р.57/84-ОСНК) няма никакво съществено изменение на обвинението (независимо от проявената инициатива на прокурора по чл. 287, ал.1 НПК – л. 70 от н.о.х.д.). Така е, защото и в двата случая резултатът се явява причинен от поведението на подсъдимия, изразяващо се в удряне на пострадалия, а и самият пострадал няма как да знае в кой момент с точност костта му е била счупена. Приетият

за устА.ен от СРС механизъм, всъщност, се основава единствено на медицинското заключение и на устните разяснения на в.л. Гатев (л.64 от н.о.х.д.), че „...директна травма в областта на рамото няма, има падане върху дясна ръка с предаване на травмиращата сила...“, но той също звучи напълно логично, поради което въззивният съд прецени, че следва да се придържа именно към него.

III.

На няколко пъти по делото обжалващият защитник се позовава на непълнолетието на подсъдимия, на употребения от пострадалия алкохол и на нанесения от него първоначален удар в лицето на С., но всички тези доводи могат да бъдат пряко отнесени към **правната страна** на делото, защото касаят квалификацията на деянието. Районният съд законосъобразно го е оценил като престъпление по чл. 129 НК, а длъжимият от СГС по силата на чл. 339, ал.2 НПК отговор на оплакванията налага да се посочи следното:

Тезата на защитата събитията да бъдат погледнати „от по-различен ъгъл“, защото се касае до ситуация, развила се с „едно дете ..., провокирано от действията на един зрял мъж“ (л.25 от в.н.о.х.д.), не държи сметка, че именно непълнолетието на подсъдимия е дало повод за обстойното експертно изследване на личността му, като възможен субект на престъплението по чл. 129 НК. И именно заключението на вещите лица КазА.а и Б. (л.134 от д.п.) е потвърдило вменяемостта на дееца в конкретно изследваната ситуация (чл. 31, ал.2 НК), както и обстоятелството, че деянието му не е провокирано от „увлечение или лекомислие“ (независимо, че към настоящия момент да се обсъжда евентуалната приложимост на чл. 61 НК е безпредметно поради междувременно настъпилото пълнолетие).

Нападайки пострадалия Н. с удари и ритници, довели до събарянето му на земята и до закрито счупване (от самото падане) на дясната раменна кост в областта на хирургичната ѝ шийка (предизвикали трайно затруднение в движението на десния горен крайник), подс. С. не само е осъществил изпълнителното деяние, но непосредствено е причинил и резултата на престъплението по чл. 129, ал.1-2 НК, защото поведението му е довело до травма, съставляваща средна телесна повреда. Този резултат не е опосреден от факта, че св. Н. е бил в състояние на обикновено алкохолно опиване, дори същото да е затруднило възможността му да пази равновесие след ударите, защото в принципен план „деянието се намира в причинна връзка (...), когато без него общественотоопасните последици въобще не биха настъпили, или биха настъпили, но не по същото време и на същото място“ (Марков, Р., Наказателно право на Р. България“, Об.ч., изд., „Сиела“, С., 2022 г., с. 186). Цитираното безусловно положение от доктрината най-ярко илюстрира неоснователността в оплакването на защитата, защото – отнесено към фактите на делото – то означава, че дори консумираният алкохол да е довел до абстрактен риск пострадалият Н. да падне някъде и някога по пътя за дома си в процесната вечер, конкретното му падане на земята се дължи на физическото въздействие от подсъдимия; именно то е породило поредицата от следващи фактори, довели в крайна сметка до съставомерната травма.

Че към деянието си подс. С. е проявил пряк умисъл, е извод, който СРС правилно е застъпил, отчитайки възможността му да съзнава общественотоопасния характер на извършеното, да предвижда последиците и да иска настъпването им (най-малкото – ако се вземе предвид проявената на няколко пъти настойчива физическа агресия чрез удари и ритници в гръб и повалянето на земята). Но разсъжденията на първата инстанция за „алтернативност на умисъла“ (мотиви, л. 85 от н.о.х.д.), макар и

да нямат чисто нормативна основа (защото са „продукт“ на наказателно-правната теория), все пак, търпят известна критика и следва да бъдат коригирани от въззивния съд. Приемайки, че в случая подсъдимият е целял „...последници от даден вид с неконкретизирано съдържание“, СРС всъщност е имал предвид т.нар. в доктрината „неопределен умисъл“ (различен от „алтернативния“), защото именно за него е характерно, че деецът предвижда възможното причиняване на някаква вредна последица (напр. телесна повреда), без да му е предварително известна нейната степен. Докато при алтернативния умисъл и двата (или повече) възможни резултата на деянието са ясно конкретизирани в съзнанието на извършителя.

Няма, обаче, основания по делото да се прилагат привилегиите за „афектен умисъл“ (чл. 132, ал.1, т.2 НК) или „превишена неизбежна отбрана“ (чл. 132, ал.1 НК), защото установените факти не кореспондират с признаците на споменатите по-леко наказуеми състави.

Вярно е, че самият пострадал пръв е проявил физическа агресия към подсъдимия, удрайки с глава челото му, но - само по себе си - това обстоятелство не е достатъчно, за да доведе до състояние на „силно раздразнение“. Физиологичен афект, от една страна, изобщо не се установява от свидетелските показания и експертните заключения, но в същото време – макар и въпросният удар да съставлява „насилие“ по смисъла на чл. 132, ал.1 НК, той не е бил с такъв интензитет и агресивност, че да доведе до възможно настъпване на „тежки последици за виновния“, каквото е съставомерното изискване. Освен това, Районният съд правилно е отчетел и тежестта на друг фактор в случая – първоначалното словесно провокативно поведение на подс. С., което е било пряко адресирано до св. Н. и което всъщност е дало повод на пострадалия да се приближи до С..

В поведението на подсъдимия, който на няколко пъти е догонвал пострадалия в гръб, събаряйки го с ритници и удари на земята, няма никакъв елемент на „отбрана“ или „неизбежност“, така че да се разсъждава приложими ли са в случая нормите на чл. 12, ал.1 НК или чл. 132, ал.2 НК. Осъществено спрямо С. „непосредствено противоправно поведение“ е приключило с нанесения му от Н. еднократен удар, а срещу приключено нападение неизбежната отбрана е неприложима (П-12/72-Пл.).

IV.

Невъзможността първоначално нанесеният от пострадалия удар да бъде „правно“ отчетен при квалификацията на деянието не означава, че същият следва да бъде игнориран при индивидуализацията на **наказанието**. И точно тук СРС справедливо го е оценил като едно от множеството смекчаващи обстоятелства, които са дали повод редуцираното по силата на чл. 63, ал.1, т.3 НК наказание за престъплението по чл. 129 НК (лишаване от свобода до три години) да бъде заменено с пробация (чл.55, ал.1, т.2, б. „б“ НК), при това – само в рамките на задължителните мерки по чл. 42а, ал.2, т.т.1-2 НК (регистрация по настоящ адрес с периодичност на явяване на лицето два пъти седмично и периодични срещи с пробационен служител). И твърдяната от защитата насилствена провокация от страна на пострадалия, и трудното семейно положение на подсъдимия, чистото съдебно минало и степента му на обрА.аност се все фактори, които закономерно са позволили толерирането на дееца с приложението на чл. 55 НК. В същото време Районният съд е имал и основание да не свежда продължителността на пробационните мерки до минималната, предвидена в закона - шест месеца, каквото е едно от исканията на обжалващия защитник. Определената в случая 8-месечна пробация е логична последица и от отчитането на някои съпътстващи деянието и личността на извършителя отегчаващи факти, които са били отчетени – несъставомерните допълнителни телесни травми, близостта на дееца до възрастовата граница на пълнолетието, данните за провеждано спрямо него възпитателно дело по

ЗБППМН. Подходът на СРС да приложи чл. 55 НК, впрочем, не е оспорен със „съответен протест“ на прокурора (чл. 337, ал.2 НПК), така че да се налага обсъждане на въпроса за евентуална ревизия на присъдата в тази ѝ част в тежест на подсъдимия.

Съобразявайки начина, по който е решил въпросите за вината и отговорността, първоинстанционният съд закономерно е възложил в тежест на подс. С. разноските по делото.

Мотивиран от всичко изложено дотук, в съответствие с чл. 338 НПК, Софийският градски съд, НО, II въззивен състав:

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Присъда № 20045145/29.06.2022 г. по н.о.х.д. № 9136/20 г. на СРС (НО, 110 с.)

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____